

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Daczyński
Sędziowie,	SA Ewa Staniszevska SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga (spr.)
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2014 r.

sprawy z powództwa **J. K. (1), A. R. (1) prowadzący działalność pod firmą (...) s.c. J. K., A. R. z siedzibą w K.**

przeciwko **(...) Ltd z siedzibą w (...)**

o zapłatę

na skutek apelacji obydwu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 marca 2013r w sprawie o sygn. akt IX GC707/12

1. Zmienia zaskarżony wyrok w pkt.II i III w ten sposób, że:

a/ zasądza od pozwanego na rzecz powodów 1.788.132,16zł (jeden milion siedemset osiemdziesiąt osiem tysięcy sto trzydzieści dwa złote 16/100) z ustawowymi odsetkami od 16 sierpnia 2012r do dnia zapłaty ;

b/ kosztami procesu w całości obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powodów 107.434 zł

2. Oddala apelację pozwanego ;

3. Zasądza od pozwanego na rzecz powodów 94.807 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Ewa Staniszevska SSA Andrzej Daczyński SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

I A Ca 639/13

UZASADNIENIE

Powodowie J. K. (1) i A. R. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) spółka cywilna J. K. ,R. w K. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Ltd z siedzibą w D. kwoty 4.381.351,89zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 26 marca 2013r Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.530.219,73zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012r do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a koszty procesu stosunkowo rozdzielił między stronami, obciążając nimi powodów w 42%, a pozwanego w 58% i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 59.207,40zł .

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 13 lipca 2009r pozwany zawarł z (...) SA z siedzibą w W. , (...) SA z siedzibą w W. oraz (...) SA z siedzibą w W. umowę konsorcjum, na mocy której w/w podmioty zobowiązały się do opracowania i złożenia wspólnej oferty na realizację zamówienia (budowy autostrady (...) T. –R. na odcinku od węzła (...)do węzła D. P.) oraz do wspólnego wykonania zamówienia i realizacji kontaktu w przypadku, gdy wybrana zostanie wspólna oferta złożona przez uczestników konsorcjum.

Uczestnicy konsorcjum zastrzegli, że poza konsorcjum występują zawsze we własnym imieniu, a zmiana w składzie konsorcjum nie jest możliwa. Zgodnie z art. 10 umowy, uczestnicy konsorcjum ponosili solidarną odpowiedzialność za wykonanie kontaktu i realizację zamówienia. Ponadto ustalili, że pozwany będzie odpowiedzialny za koordynację całości robót związanych z realizacją zamówienia oraz wykona zakres robót odpowiadający 50% wartości kontraktu , a pozostali uczestnicy konsorcjum wykonają zakres robót odpowiadający pozostałym 50 % wartości kontraktu. Zastrzeżono także, że prace przydzielone poszczególnym uczestnikom konsorcjum wykonywane będą przez nich z użyciem własnych urządzeń i materiałów oraz zasobów ludzkich , co nie wyklucza korzystania z podwykonawców, za których odpowiedzialność ponosić będzie uczestnik, który z tych podwykonawców korzysta.

W dniu 19 stycznia 2012r powodowie zawarli z konsorcjum umowę nr (...) , na mocy której zobowiązali się sprzedać mieszankę popiołowo- żuźlową pod nazwą (...) na potrzeby realizowanego przez konsorcjum zadania inwestycyjnego, o parametrach zgodnych jakościowo z (...) Techniczną (...) nr (...) w ilości szacunkowej 250.000ton .

W § 4 umowy strony ustaliły , że powodowie będą wystawiać faktury VAT w proporcji 50% na pozwanego i 50% na (...).

W związku z dokonaną sprzedażą powodowie wystawili na rzecz (...) SA faktury VAT o nr:

(...)z dnia 29.02.2012r na kwotę 439.150,07zł na poczet której w dniu 11.05.2012r wpłacono kwotę 219.575,04zł;

(...) z dnia 16.03.2012r na kwotę 742.087,59zł , , która została w dniu 28.05.2012r uregulowana w pełnej wysokości

(...) z dnia 3.04.2012r na kwotę 1.162.339,11zł;

(...)z dnia 16.04.2012r na kwotę 406.218zł.

Natomiast na pozwanego w związku z dokonaną sprzedażą wystawione zostały przez powodów faktury

(...) z dnia 29.02.2012r na kwotę 439.150,07zł na poczet której w dniu 11.05.2012r wpłacono kwotę 219.575,04zł;

(...) z dnia 16.03.2012r na kwotę 742.087,59zł ,

(...) z dnia 3.04.2012r na kwotę 1.162.339,11zł;

(...) z dnia 16.04.2012r na kwotę 406.218zł.

W dniu 29 maja 2012r powodowie oraz członkowie konsorcjum spółek zawarli ugodę , na mocy której pozwany oraz (...) SA z siedzibą w W. zobowiązali się zapłacić na rzecz powodów kwotę 5.060.439,47zł tytułem faktur szczegółowo wymienionych w ugodzie w dwóch ratach. I rata w kwocie 3.085.664,37zł obejmująca faktury Vat nr (...) (...) (...) oraz (...) miała zostać zapłacona w terminie do 31 maja 2012r, a II rata w kwocie 1.974.775,10zł obejmująca faktury Vat nr (...) (...), oraz (...)miała być zapłacona do 20 czerwca 2012r.

Pozwany, ani którykolwiek z członków konsorcjum nie kwestionował dostarczanego przez powodów towaru, w tym nie podnosił, że jest on złej jakości.

Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego , albowiem przeproszenie wnioskowanych dowodów było zbędne. Pozwany nie kwestionował zawarcia umowy, jej przedmiotu, ceny i wykonania przez powodów dostawy , a zatem nie podważał swojej odpowiedzialności za roszczenia wynikające z faktur, które zostały wystawione co do jego osoby. W kwestii natomiast wadliwości dostarczonego towaru pozwany nie sformułował prawidłowo zarzutu potrącenia, a zatem jego rozważanie było błędne, co skutkowało brakiem konieczności przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie.

Odnosząc się do umowy konsorcjum z dnia 13.07.2009r , którego pozwany był członkiem , Sąd Okręgowy wskazał, że ustalała ona odpowiedzialność solidarną członków konsorcjum jedynie wobec zamawiającego i w żaden sposób nie może być rozszerzana w relacjach z innymi podmiotami. Artykuł (...) umowy konsorcjum stanowił, że uczestnicy konsorcjum, poza konsorcjum występują zawsze we własnym imieniu, a zmiana w składzie konsorcjum nie jest możliwa. W ocenie sądu I instancji , podobnie jak umowa konsorcjum , tak również umowa sprzedaży z dnia 19.01.2012r nie stanowi podstawy do solidarnej odpowiedzialności pozwanego. Wprawdzie umowa została zawarta w imieniu wszystkich członków konsorcjum, jednak w jej § 4 jednoznacznie wskazano, że powodowie wystawiać będą faktury VAT w proporcjach po 50% na pozwanego i na (...). Zapis ten był przestrzegany przez powodów i w fakturach nigdy nie wskazywali obu tych podmiotów razem. Z powyższego, zdaniem sądu wynika, że za zapłatę wobec powodów odpowiedzialne były jedynie dwa w/w podmioty, przy czym ich odpowiedzialność była równa co do wysokości i niezależna od siebie. Żaden z przepisów umowy nie wprowadzał odpowiedzialności solidarnej wobec powodów, a gdyby taka była wola stron, to z pewnością stosowny zapis znalazłby się w treści umowy. Brak jest również podstaw , w ocenie sądu I instancji, by solidarną odpowiedzialność pozwanego można było wywodzić z ugody zawartej między członkami konsorcjum a powodami w dniu 29.05.2012r. Zdaniem Sądu Okręgowego w ugodzie tej mimo, iż strony miały taką możliwość nie określiły , który z dłużników zapłaci ugodzoną kwotę i w jakiej części. Nie zastrzeżono także ich solidarności w zakresie zapłaty tej kwoty. Przyjął zatem należało, że każdy z nich odpowiadał za zapłatę połowy ugodzonej kwoty. Mając na uwadze powyższe Sąd uwzględnił powództwo jedynie w części. Powodowie wykazali spełnienie przez siebie obowiązku niepieniężnego wynikającego z umowy sprzedaży. Pozwany nie kwestionował treści umowy i jej warunków i w istocie nie podważał obowiązku zapłaty za faktury, które zostały wystawione na jego rzecz podnosząc jedynie zarzut potrącenia, który z uwagi na niewystarczające określenie wierzytelności nie mógł zostać uwzględniony. Jednocześnie powodowie nie wykazali ,aby pozwany ponosił solidarną odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania wynikające z umowy sprzedaży z dnia 19 stycznia 2012r. Okoliczność ta nie wynika ani z tej umowy, ani z umowy konsorcjum , ani też z ugody z dnia 29 maja 2012r. Brak było też podstaw do uznania, że solidarna odpowiedzialność pozwanego wynikała z ustawy lub by miała charakter in solidum.

Mając na uwadze powyższe sąd uwzględnił powództwo jedynie w zakresie roszczeń powodów określonych w fakturach wystawionych na ich rzecz wobec spółki (...) na łączną kwotę 2.530.219,73zł. O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1i2kc , uznając, że pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą co najmniej od dnia wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie, tj. od 16 sierpnia 2012r.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 100kpc rozdzielając je stosunkowo między stronami.

Apelacje od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Powodowie zaskarżyli wyrok w części oddalającej powództwo oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie dodatkowo na rzecz powodów kwoty 1.851.132,16zł z odsetkami od 16.08.2012r oraz obciążenie pozwanego kosztami procesu za obie instancje.

Apelujący podnieśli następujące zarzuty:

- naruszenia art.369kc poprzez przyjęcie braku odpowiedzialności solidarnej uczestników konsorcjum wobec powoda w oparciu o umowy sprzedaży i ugody;

- błędnej interpretacji umów konsorcjum, sprzedaży i ugody , a w konsekwencji przyjęcie braku podstaw odpowiedzialności solidarnej pozwanego;

- bezzasadnego oddalenia wniosków dowodowych w zakresie tezy dowodowej dotyczącej solidarnej odpowiedzialności członków konsorcjum wobec powodów;

- błędnego przyjęcia , iż za zobowiązania zaciągnięte przez poszczególnych członków konsorcjum wobec osób trzecich odpowiadali tylko członkowie konsorcjum;

- błędnego przyjęcia, że pozwany i (...) ponoszą wyłączną , równą co do wysokości i niezależną od siebie odpowiedzialność wobec powodów oraz błędnego przyjęcia, że ugoda zawarta między członkami konsorcjum a powodami w dniu 29 maja 2012r nie stanowiła podstawy solidarnej odpowiedzialności pozwanego, poprzez przyjęcie, że każdy z dłużników odpowiadał za zapłatę połowy ugodzonej kwoty.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji pozwanego i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Pozwany zaskarżył wyrok w pkt.1 , tj w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.530.219,73zł oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 498,499kc oraz 65 § 1kc w zw. z art. 130 § 1 zd.2kpc poprzez ich błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że złożone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu nie jest oświadczeniem o potrąceniu oraz, że pozwany nie wykazał kwoty wierzytelności przedstawionej do potrącenia oraz naruszenie art. 503kc w zw. z art. 451 § 3kc poprzez jego niezastosowanie ;

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 227 § 1kpc oraz art. 278kpc poprzez nieuwzględnienie wniosków dowodowych, których przedmiotem były fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z powołaniem na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w tym zakresie oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje. Pozwany ponowił także wnioski dowodowe oddalone przez sąd I instancji .

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powodów i obciążenie ich kosztami postępowania apelacyjnego w tym kosztami zastępstwa procesowego pozwanego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Po skierowaniu sprawy na rozprawę w celu rozpoznania apelacji obu stron wystąpiły nowe okoliczności związane z tym, że w dniu 23 października 2013r wobec (...) otwarte zostało postępowanie examinership w Irlandii , tj. postępowanie upadłościowe w rozumieniu art.2 lit.a) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000r w sprawie postępowania upadłościowego (wskazanego w Załączniku A do powyższego Rozporządzenia) oraz ustanowienia Zarządcy (E.) w osobie M. (...). Z uwagi na powyższe pełnomocnik pozwanego złożył wniosek o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie., wskazując jako jego podstawę prawną art. 174 § 1 pkt4kpc oraz

alternatywnie art. 177 § 1 pkt 1 kpc , dodatkowo wskazując, że w przypadku uwzględnienia wierzytelności powoda niniejsze postępowanie stanie się bezprzedmiotowe.

Pełnomocnik powodów wniósł o oddalenie wniosku o zawieszenie postępowania, a w piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2013r wobec zaspokojenia powodów w toku procesu (poprzez dokonanie wpłat przez (...) w łącznej wysokości 2.248.826,23zł) złożył w ich imieniu oświadczenie o cofnięciu pozwu co do kwoty 2.248.826,23zł , ale wobec faktu, że spełnienie świadczenia w tej części nastąpiło w toku procesu , wniósł o obciążenie pozwanego kosztami procesu stosownie do przepisu art. 98 § 1 kpc. Poinformował również, że w związku z wydaniem w dniu 4.12.2013r postanowienia przez SR Poznań Stare Miasto w Poznaniu Wydział XI Gospodarczy ds. Upadłościowych i Naprawczych w sprawie XI GUp.29/12/1 prowadzonej wobec jednego z konsorcjantów - (...) SA w przedmiocie uznania na liście wierzytelności powodów, gdyż powodowie zgłosili dochodzoną w niniejszym procesie wierzytelność. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 4.12.2013r uznał na liście wierzytelności należność powodów w kwocie 2.239.625,64zł (należność główna) oraz w kwocie 65.094,65zł (odsetki), pomijając wpłatę dokonaną przez (...).

Pełnomocnik powodów przedłożył nadto otrzymaną od zarządcy pozwanego informację dla wierzycieli (...) w (...) wraz z załącznikami dotyczącą zasad układu . Z przekazanego powodom załącznika (...) do planu porozumienia układowego wynika, że należności powodów zgłoszone w postępowaniu przed sądem irlandzkim nie zostały uznane w irlandzkim postępowaniu układowym. Tylko część należności została umieszczona w załączniku (...), który to załącznik zawiera listę wierzycieli nieuznanych i niezabezpieczonych. Propozycja układowa odnośnie należności powodów sprowadzała się do zapłaty 5% kwoty umieszczonej w załączniku do planu tj. 5 % z kwoty 268.028 euro. Plan porozumienia nie został jednak przyjęty przez Zgromadzenie Wierzycieli, które odbyło się 27 stycznia 2014r. Pozwany pismem z dnia 26.lutego 2014r poinformował powodów, że firma (...) Ltd zakończyła etap postępowania naprawczego oraz, że zasady układu zostały zatwierdzone przez Sąd Wyższej Instancji w Irlandii. Data wejścia w życie, tj dzień, w którym zgodnie z postanowieniami ustawy „zasady układu” stają się wiążące dla wierzycieli i członków spółki , a ochrona sądowa przestaje obowiązywać została ustalona przez sąd , zgodnie z postanowieniami ustawy jako 26.02.2014r (k.596 i 570). Pełnomocnik pozwanego w piśmie procesowym z dnia 23.04.2014r potwierdził, że wierzytelność powodów została objęta zasadami układu na liście (...) (lista wierzycieli nieuznanych i niezabezpieczonych) . W świetle powyższych ustaleń brak było podstaw do zawieszenia postępowania z uwagi na toczące się postępowanie układowe przed sądem w Irlandii, nie zaistniała też przesłanka do uznania, że niniejsze postępowanie jest bezprzedmiotowe z uwagi na zaspokojenie roszczeń powodów w postępowaniu układowym toczącym się w Irlandii, dlatego postanowieniem z dnia 23.04.2014r Sąd Apelacyjny oddalił ten wniosek.

Przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznania apelacji , pełnomocnik powodów zmodyfikował dotychczasowe stanowisko powodów precyzując je w następujący sposób: Powodowie odwołali częściowe cofnięcie pozwu dokonane pismem z dnia 11 grudnia 2013r i podtrzymali wnioski apelacji z uwzględnieniem wyjaśnień zawartych w piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2014r co do omyłki pisarskiej w zakresie wskazanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia.

Powodowie ostatecznie wnieśli o:

-zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 1.788.132,16zł z ustawowymi odsetkami od 16.08.2012r i zasądzenie od pozwanego kosztów procesu w I instancji w całości;

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Apelacyjny przyjmuje jako własne niekwestionowane przez strony ustalenia faktyczne dokonane przez sąd I instancji zakresie kwoty wierzytelności powodów, treści umów konsorcjum, sprzedaży i ugody za wyjątkiem przyjętych przez ten sąd zasad odpowiedzialności członków konsorcjum za zobowiązania wobec powodów wynikających z treści zawartej w dniu 29 maja 2012r umowy ugody.

Przechodząc do rozważań prawnych odnośnie zarzutów podniesionych w apelacji powodów Sąd Apelacyjny uznał, iż co do zasady apelacja ta zasługiwała na uwzględnienie mimo, że nie wszystkie zarzuty okazały się zasadne. Trafnym okazał się zarzut naruszenia art. 369kc, ale nie w taki sposób jak zarzucił to apelujący- poprzez przyjęcie braku odpowiedzialności solidarnej uczestników konsorcjum wobec powodów w oparciu o umowę sprzedaży i umowę ugody, a wyłącznie w oparciu o umowę ugody z 29.05.2012r. Wbrew stanowisku powodów, nie można z treści umowy sprzedaży wywieść wniosku, że konsorcjanci zobowiązali się solidarnie ponosić zobowiązania z tytułu sprzedaży, a wręcz przeciwnie- zarówno pozwany jak i (...) zobowiązali się ponosić te koszty po 50% każdy. Te ustalenia były też znane i respektowane przez powodów, którzy wystawiali na pozwanego i (...) faktury, których kopie załączono do pozwu, a z których jednoznacznie wynika, że na każdego z konsorcjantów wystawiane były odrębne faktury opiewające na 50% należności za dostarczony materiał pod budowę autostrady.

W prawie polskim o istnieniu solidarności bądź o jej braku przesądza ustawa lub wola stron wyrażona w umowie, a nie cechy zobowiązania (art. 369 k.c.). Solidarności nie domniemywa się, lecz musi ona być ustanowiona w ustawie lub w umowie (wyrok SA w Katowicach z dnia 28 lutego 1992 r., I Acr 42/92, OSA 1993, z. 4, poz. 23). Solidarność wynikać może także z odpowiedniego uzgodnienia jej przez strony czynności prawnej, pod warunkiem wszakże spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wielości podmiotów po jednej lub obu stronach stosunku prawnego oraz braku wyraźnego zakazu ustawowego zastrzeżenia solidarności. Czynnością prawną, stanowiącą źródło solidarności najczęściej jest umowa. Niezwykle istotną kwestią jest sposób zastrzeżenia solidarności. Przyjmuje się w doktrynie, że poza użyciem wprost terminu "solidarność" w odpowiedniej formie, można zastrzeżenia tego dokonać również poprzez powołanie art. 366 lub art. 367 k.c. Jako dopuszczalny sposób przyjmuje się również opisanie cech zobowiązania solidarnego - tu wszakże sygnalizuje się, że niezbędny jest zapis, iż każdy zobowiązany odpowiada za całość długu (por. A. Rzetecka-Gil – Komentarz do art. 369 Kodeksu Cywilnego LEX 2011).

Z treści § 1pkt3 zawartej przez strony ugody jednoznacznie wynika, że dłużnicy oświadczają, że uznają dług w całości, co stanowi w sposób jednoznaczny podstawę do uznania, że odpowiadają solidarnie wobec wierzyciela za cały dług, którego wysokość została w ugodzie wskazana, a w skład którego wchodziły należności wynikające z faktur wystawionych zarówno na pozwanego jak i na (...).

Istotą ugody jest czynienie sobie wzajemnie ustępstw w zakresie oczekiwanych rezultatów stosunku prawnego, które należy zaliczyć do przedmiotowo istotnych elementów ugody (wyrok SN z 24 lipca 2002 r., I KKN 915/00, LEX nr 56895). Rozmiar i rodzaje ustępstw pozostają jedynie w gestii zainteresowanych podmiotów stosunku. Mogą one być bardzo różne i obiektywnie rzecz biorąc nie muszą one być też jednakowo ważne. Wzajemne ustępstwa czynione sobie przez strony ugody nie muszą być ponadto *expressis verbis* wymienione w treści ugody. O kwalifikacji ustępstw przesądza ich porównanie do rozumienia przez każdą z nich treści stosunku prawnego i przekonanie o rodzaju oraz wielkości roszczeń z niego wynikających (wyrok SN z 7 lutego 2006 r., IV CK 393/05, LEX nr 180811). Ustępstwa te mogą polegać na zrzeczeniu się zarzutów, na uznaniu praw drugiej strony, na zaciągnięciu nowego zobowiązania, na zmodyfikowaniu wysokości czy nawet rodzaju świadczeń, do jakich zobowiązane są strony, na rozszerzeniu istniejących czy ustanowieniu nowych zabezpieczeń, na zmianie parametrów, którymi winien kierować się dłużnik w wykonaniu zobowiązania w zakresie terminu, miejsca czy jakości przedmiotu świadczenia (wyrok SN z 16 lutego 2005 r., IV CK 502/04, LEX nr 177277; wyrok SN z 22 września 2005 r., IV CK 94/05, LEX nr 187118). Ograniczenia w zakresie ugodowego załatwiania konfliktu interesów stron umowy są krępowane jedynie przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa. Czynnikiem wyróżniającym ugodę od zmiany treści istniejącego stosunku prawnego są okoliczności, w jakich dochodzi do zmian. Przychylić należy się zatem do zapatrywania, że o ile strony nadają nową treść niespornemu stosunkowi prawnemu, to jedynie modyfikują jego treść. Natomiast jeżeli taka sama modyfikacja dokonana jest w warunkach niepewności czy konfliktu interesów, to musi być ona już uznana za ugodę (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 8, s. 866).

Mając na uwadze wyżej powołane poglądy doktryny i judykatury nie może budzić wątpliwości, że zawarta przez strony uгода ma charakter materialno-prawny wynikający z treści art. 917kc. Do zawarcia jej doszło niewątpliwie w warunkach niepewności dotyczącej spłaty zadłużenia za dostarczony towar, dlatego też zawarto w nim jednoznaczne

sformułowanie o uznaniu długu w całości przez obu zobowiązanych członków konsorcjum, a to stanowiło podstawę do skutecznego domagania się zapłaty całej należności od jednego z nich według wyboru wierzyciela. Dlatego uznać należało, że wyłącznie prawidłowa wykładnia woli stron zawartej w treści ugody stanowiła uzasadnioną podstawę do uznania solidarności pozwanego i (...) w zakresie zapłaty całej należności nią objętej. Z tych względów Sąd Apelacyjny uznając, iż zachodziły podstawy do domagania się zapłaty całej wymagalnej kwoty od pozwanego w niniejszej sprawie (...) Ltd, z uwagi na solidarną odpowiedzialność obu konsorcjantów wynikającą z treści ugody z dnia 29.05.2012r. na podstawie art. 386 § 1kpc zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 2 i zasądził od pozwanego na rzecz powodów pozostałą część należności w kwocie 1.788.132,16zł z ustawowymi odsetkami od 16.08.2012r. Kosztami postępowania przed sądem I instancji należało zatem w myśl art. 98 kpc obciążyć w całości pozwanego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. (pkt.1 wyroku)

Pozostałe zarzuty apelacji zmierzające do wykazania, że podstawę solidarnej odpowiedzialności członków konsorcjum stanowiła umowa konsorcjum bądź umowa sprzedaży należało uznać za chybione i zmierzające wyłącznie do subiektywnej ich interpretacji, korzystnej dla powodów, ale nie znajdującej potwierdzenia w zapisach żadnej z tych umów. Nietrafnym jest także zarzut bezzasadnego oddalenia wniosków dowodowych w zakresie przesłuchania świadka J. P. oraz stron celem ustalenia podstaw odpowiedzialności solidarnej członków konsorcjum, skoro podstawa ta wynika z treści ugody z dnia 29.05.2012r.

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie, albowiem sąd I instancji prawidłowo ocenił, iż pozwany nie wskazał ani źródła, ani wysokości swojej wierzytelności względem powodów, z którą dokonuje potrącenia. Oświadczenie o potrąceniu złożone w odpowiedzi na pozew nie mogło wywrzeć skutku prawnego w postaci umorzenia części roszczeń powodów. Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w wyroku tut. Sądu z dnia 10.07.2009r w sprawie I A Ca 416/09, że wymaganie skonkretyzowania wierzytelności przedstawionej do potrącenia może być uznane za spełnione przez podanie kwoty pieniężnej, bądź gdy przynajmniej przedstawiono przesłanki pozwalające ściśle określić wysokość tej wierzytelności. W niniejszej sprawie pozwany nie tylko nie uściślił wartości wierzytelności, podając, że wynosi ona ok. 3mln zł, ale też nie wskazał przesłanek niezbędnych dla określenia jej wysokości (odwołał się wyłącznie do ewentualnego dowodu z opinii biegłego). Jak trafnie wskazał sąd I instancji pozwany nie przedłożył też żadnego dowodu dla wykazania, że kwestionował na jakimkolwiek etapie realizacji umowy jakość dostarczanego towaru, nie wykazał też jakie roboty był zmuszony wykonać w związku z powoływaną w treści odpowiedzi na pozew wadliwością towaru i jaką w związku z tym poniósł szkodę. W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania, że istniały podstawy do prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie wnioskowanym przez pozwanego, a zatem zarzut naruszenia prawa procesowego należało uznać za bezzasadny. Ponadto podkreślić należy, że przedstawiona do potrącenia kwota nie tylko nie została co do zasady i wysokości wykazana, ale też pozwany nie wykazał, że jest ona wymagalna. Zgodnie zaś z treścią art. 498kc jedną z przesłanek koniecznych aby potrącenie było możliwe jest to aby obie wierzytelności były wymagalne. Wymagalność roszczenia odszkodowawczego ustala się według reguł określonych w art. 455kc, pozwany zaś nie wykazał, aby kiedykolwiek wzywał powodów do zapłaty jakiegokolwiek kwoty z tytułu wadliwości dostarczonego towaru i ewentualnych szkód z tym związanych.

Już tylko powyższe fakty dają podstawę do uznania, że złożone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności nie mogło odnieść skutku wskazanego w art. 498 § 2kc. Ubocznie już tylko wskazać należy, że skoro pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności (nieskuteczne wobec powodów z wyżej wskazanych względów), to tym samym domniemywać należałoby iż uznał zasadność wierzytelności dochodzonej przez powodów w pozwie.

Powoływane w apelacji pozwanego poglądy doktryny dotyczące oświadczenia o dokonaniu potrącenia i podniesieniu zarzutu potrącenia nie mogły mieć w tej sprawie zastosowania z tego względu, że pozwany nie przedstawił do potrącenia skonkretyzowanej i wymagalnej względem powodów wierzytelności.

Z powyższych względów apelacja pozwanego na podstawie art. 385kpc podlegała oddaleniu jako pozbawiona uzasadnionych podstaw.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3kpc obciążając pozwanego w całości kosztami sądowymi w zakresie opłaty od apelacji w kwocie 89.407zł oraz kosztami zastępstwa procesowego powodów w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 5.400zł.(§ 12.1 pkt2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...)tekst. jedn. Dz.U z 2013 poz.490)

SSA E. Staniszevska SSA A. Daczyński SSA M. Mazurkiewicz-Talaga
